

<https://helda.helsinki.fi>

Redaktörernas förord

Godenhjelm, Sebastian

SLS Förlag

2022

Godenhjelm , S , Mäkinen , E & Niemivuo , M 2022 , Redaktörernas förord . i S Godenhjelm , E Mäkinen & M Niemivuo (red) , Förvaltning och rättssäkerhet i Norden : Utveckling, utmaningar, och framtidsutsikter . Skrifter utgivna av Svenska litteratursällskapet i Finland , nr. 864 , SLS Förlag , Helsingfors , s. 7-9 . <

<https://www.sls.fi/sites/default/files/publications/pdf/2709.pdf> >

<http://hdl.handle.net/10138/351547>

cc_by_nc_nd

publishedVersion

Downloaded from Helda, University of Helsinki institutional repository.

This is an electronic reprint of the original article.

This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version.

REDAKTÖRERNAS FÖRORD

Denna antologi utgår i huvudsak från den nordiska välfärdsmodellen som i dag är utsatt för mer press än någonsin tidigare. Även om den offentliga förvaltningen och de nordiska samhällena har visat upp en häpnadsväckande hög resiliens har den ökade förekomsten av bland annat svårlösta, så kallade lömska problem (*wicked problems*), globala kriser och högerextrema populistiska rörelser blivit ett allt större hot när det gäller att förverkliga grundläggande rättigheter och att organisera välfärden. Dessa fenomen har utmanat den rättsstat som så många länder utanför Norden beundrar. För att klara av den ökade pressen som den offentliga förvaltningen och förvaltningsrättsskipningen utsätts för behövs det ny kunskap om förhållandena inom förvaltningen i de andra nordiska länderna. Ny kunskap kan bidra till att nödvändiga reformer inom det administrativa området kan förverkligas och så effektiva åtgärder som möjligt vidtas.

Detta ligger även till stor del i linje med den verksamhet som Nordiska Administrativa Förbundets finska avdelning r.f. (NAF) sedan 1922 har bedrivit genom att bland annat stödja, publicera och främja forskning som berör förvaltning och rättssäkerhet i de nordiska länderna. Antologin är därmed tätt sammankopplad med den verksamhet som föreningen i hundra år bedrivit för att upprätthålla och främja intresset för offentlig förvaltning och förvaltningsrättsskipning samt för att öka kunskapen om förhållandena inom förvaltningen i de andra nordiska länderna.

Syftet med denna bok är att lyfta fram centrala förvaltningsrelaterade aspekter som berör samtliga nordiska länder och att ge en omfattande bild av den offentliga sektorns utveckling, rådande utmaningar och även framtidsutsikter för de kommande decennierna ur ett juridiskt och statsvetenskapligt perspektiv.

Analysen kring förvaltning och rättssäkerhet i de nordiska länderna är uppdelad i tre delar med sammanlagt tretton kapitel. Alla kapitel publiceras på svenska med undantag av ett, som är skrivet på norska.

En del av kapitlen är översatta från finska och engelska till svenska. Samtliga kapitel avslutas med sammanfattningar på finska och engelska.

Den första delen tar avstamp i den nordiska rätten och välfärdsstatens utvecklingsfaser. Här analyseras bland annat de nordiska förvaltningsorganens och förvaltningsdomstolarnas agerande och deras gränser, samt den kommunala självstyrelsens handlingskapacitet och de utmaningar som den nordiska välfärdsstaten sedan tidigare och även i dag står inför. Dessa fem kapitel är skrivna av meriterade seniorforskare som även varit aktiva inom NAF under många år.

I den andra delen analyseras aktuella problem inom den nordiska förvaltningen och även möjliga lösningar presenteras. I denna del belyses bland annat de nordiska staternas varierande agerande i hanteringen av globala kriser, men också ländernas potential och unika tillgång till rättvisa samt hur de nordiska staterna genom samverkan kan vara föregångare i att hantera kommande globala kriser. Författare till dessa kapitel är tre av NAF:s forskningsstipendiemottagare som befinner sig i början av sin lovande forskarkarriär.

I den tredje och sista delen analyseras den nordiska rättens och förvaltningens framtidsutsikter. I denna del belyses bland annat konsekvenserna av de förändringar och reformer som de nordiska länderna vidtagit, såväl som den förvaltningsrelaterade samarbetspotential och det nordiska mervärde som länderna tillsammans besitter. Författarna till dessa fem kapitel är framstående forskare från samtliga nordiska länder.

Eftersom antologin har en förhållandevis bred omfattning, författarna representerar olika samhällsvetenskapliga områden och har olika epistemologiska utgångspunkter, innebär det att alla kapitel inte genomgående har en komparativ ansats. Avsikten med detta verk är i stället att lyfta fram viktiga dimensioner och teman som kan vara speciellt givande att analysera mer ingående i framtiden. Sammantaget har boken som ambition att ge en bred och kritisk bild av både aktuella och kommande utmaningar som de nordiska länderna står inför, samt möjliga lösningar på problem som den offentliga sektorn med all säkerhet kommer att möta. Boken bidrar därmed med reflektioner kring och ökade insikter i såväl aktuella globala som nordiska frågor i anslutning

till förvaltning och rättssäkerhet. Den lyfter upp den potential som det nordiska samarbetet kan bidra med. Antologin är dock inte heltäckande. Några viktiga teman, såsom exempelvis korruption, tjänstemännens ställning och lobbyverksamheten, tas inte upp här, även om dessa kunde visa på styrkan i det nordiska systemet jämfört med många andra länder.

Antologin riktar sig till beslutsfattare, tjänstemän och forskare såväl som till studenter med intresse för förvaltning och rättssäkerhet i de nordiska länderna. Boken kan även vara av intresse för globala aktörer såsom FN, OECD och Världsbanken. Ambitionen att sprida information och kunskap om de nordiska länderna sammanfaller även starkt med NAF:s finska avdelnings övergripande syfte.

*

Vi vill rikta ett varmt tack till våra fem översättare vars arbete har finansierats av NAF:s finska avdelning. Vi vill vi även tacka Svenska litteratursällskapet i Finland och Appell Förlag i Stockholm, som valt att publicera antologin, och särskilt förlagsredaktörerna Malin Bredbacka-Grahn och Hedvig Rask för det värdefulla redigeringsarbetet.

Helsingfors, mars 2022

Sebastian Godenhjelm Eija Mäkinen Matti Niemivuo